

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

 Ю.М. Бардачов

« 19 »

12

2014 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про внутрішню систему забезпечення якості
освітньої діяльності в Херсонському національному
технічному університеті**

СХВАЛЕНО

Вченою радою ХНТУ

Протокол № 3

від « 19 » грудня 2014р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності (далі Положення) визначає мету, задачі, єдині принципи системи оцінки якості навчання в Херсонському національному технічному університеті (далі ХНТУ), регламентує порядок проведення моніторингу.

1.2. Положення розроблено на підставі

- Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 1 липня 2014 року;
- Наказу МОН України № 943 від 16.10.2009 р. Про запровадження у вищих навчальних закладах Європейської кредитно-трансферної системи;
- Постанови Кабінету міністрів України від 14.12.2011 р. № 1283 Про затвердження Порядку проведення моніторингу та оцінки якості освіти;
- Статуту ХНТУ.

1.3. В даному Положенні використовуються наступні терміни:

Якість навчального процесу це комплексне поняття, що характеризує потенційні можливості, які закладені в навчальному процесі, для вивчення та засвоєння-студентом програмного матеріалу за обраним напрямом підготовки і набуття ним певного рівня професійних компетенцій.

Моніторинг це система збору, обробки, зберігання і поширення інформації про освітню систему або окремі її елементи, яка орієнтована на інформаційне забезпечення управління, дозволяє робити висновки про стан навчального процесу в ХНТУ у будь-який момент часу і дає прогноз його розвитку.

Внутрішня система оцінки якості освіти - цілісна система діагностичних та оціночних процедур, а також сукупність організаційних структур і нормативних правових матеріалів, які забезпечують управління якістю освіти.

1.4. Положення розповсюджується на діяльність всіх співробітників ХНТУ, які здійснюють викладацьку і адміністративну діяльність, в тому числі на сумісників.

1.5. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності затверджується ректором на основі рішення Вченої ради ХНТУ.

2. СКЛАДОВІ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Показниками якості освітньої діяльності є:

- 2.1.1. Якість навчальних програм: відповідність освітнім стандартам, інноваційної складової, галузі в цілому.
- 2.1.2. Якість викладацького складу:

- рівень компетентності (базова освіта, науковий ступінь, вчене звання, досвід та результативність науково-педагогічної, практичної та науково-дослідної діяльності, підвищення кваліфікації);
- комунікативні якості, педагогічна майстерність;
- рівень володіння сучасними технологіями і засобами навчання.

2.1.3. Якісний склад вступників.

2.1.4. Якість навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності.

2.1.5. Якість матеріально-технічного забезпечення.

2.1.6. Ефективність управлінської діяльності на рівні кафедри, деканату, адміністрації.

2.1.7. Якість навчальних результатів (ступінь відповідності результатів освоєння студентами освітніх програм державному та соціальному стандартам).

2.1.8. Результативність підготовки випускників:

- затребуваність випускників;
- конкурентоспроможність випускників на ринку праці;
- досягнення випускників якістю освіти.

2.2. Предметом оцінки якості освіти є:

- якість організації освітнього процесу, що включає умови організації освітнього процесу, доступність освіти, умови комфортності отримання освіти, матеріально-технічне забезпечення навчального процесу.

2.3. В якості джерела даних для оцінки якості освітньої діяльності використовуються:

- освітня статистика;
- моніторингові дослідження;
- соціологічні опитування;
- рейтингові звіти викладачів ХНТУ.

3. МЕТА І ЗАДАЧІ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Метою внутрішньої системи оцінки якості освітньої діяльності є отримання об'єктивної інформації про стан якості освіти, тенденціях його зміни і причини, які впливають на його рівень.

3.2. Для досягнення поставленої мети вирішуються наступні задачі:

- формування механізму єдиної системи збору, обробки і зберігання інформації про стан якості освіти в ХНТУ;
- аналітичне і експертне забезпечення моніторингу університетської системи освіти ;
- оперативне виявлення відповідності якості освіти вимогам державного стандарту за результатами вхідного, поточного і підсумкового контролю;
- виявлення факторів, які впливають на якість освіти, застосування заходів по усуненню негативних наслідків

- побудова рейтингових показників якості освіти;
- використання отриманих показників для реалізації варіативних складових навчального плану;
- формулювання основних стратегічних напрямків розвитку навчального процесу на основі аналізу отриманих даних;
- визначення рейтингу викладачів та стимулів за високу якість навчання.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ЯКІСТЮ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

4.1. Критеріями якості навчального процесу є: наявність затверджених у встановленому порядку навчальних планів, графіків навчального процесу, робочих програм з дисциплін; відповідність змісту навчальних планів і робочих програм вимогам програм якості та стандартам вищого навчального закладу; відповідність розкладу занять логіці викладання кожної дисципліни; відповідність елементів навчального процесу (лекцій, семінарів, лабораторних занять тощо) затвердженим планам та програмам; комплектність і достатність методичного забезпечення до дисциплін (методичні вказівки, конспекти, настанови щодо виконання лабораторних робіт тощо), достатність, регулярність і рівень організації поточного контролю (контроль якості знань студентів, їх оцінка якості навчального процесу), оперативність прийняття і реалізації корегуючих засобів.

4.2. Контроль якості навчального процесу здійснюється на рівнях:

4.2.1. На рівні кафедри.

Завідувач кафедри здійснює контроль якості навчального процесу на кафедрі через:

- перевірку виконання викладачами планів навчальної, навчально-методичної, організаційно-методичної роботи, про що повинні бути зроблені записи в індивідуальних планах викладачів, у річних звітах викладачів на засіданнях кафедр, у протоколах засідань кафедр;
- перевірку підготовки викладачами навчальних та робочих навчальних програм відповідно вимог МОН України, формування навчально-методичного комплексу забезпечення кожної дисципліни кафедри;
- відвідування занять кожного викладача протягом навчального року з охопленням перевіркою всіх видів навчальної роботи (лекції, практичні та лабораторні заняття, семінари, консультації тощо). Відвідування занять кожного викладача проводяться не менше ніж один раз на семестр. Висновки відвідування фіксуються в журналі контролю відвідувань занять завідувачем кафедри;
- проведення відкритих занять, які обговорюються на засіданнях кафедр чи методичних семінарах, та взаємовідвідувань (кожен викладач протягом навчального року повинен зробити два взаємовідвідування). Висновки з цих заходів фіксуються в журналі контролю відвідувань кафедри.

4.2.2. Контроль на рівні деканату.

Декан та його заступники здійснюють цей контроль через:

- перевірку організації навчального процесу кафедрами: формування навчального навантаження кафедр, якісь розподілу навантаження між викладачами;
- регулярний контроль дотримання розкладу занять викладачами і студентами факультету;
- відвідування занять викладачів деканами факультетів, членами науково-методичних рад факультетів;
- контроль дотримання вимог до документаційного оформлення результатів поточного та підсумкового контролю;
- регулярні звіти завідувачів кафедр на Вченій раді факультету не менше одного разу за навчальний рік;
- перевірку готовності навчально-методичної документації та номенклатури справ кафедр.

4.2.3. Контроль на рівні ректорату.

Ректор, проректори, навчальний і навчально-методичний відділи здійснюють цей контроль через перевірку:

- наявності затверджених у встановленому порядку навчальних планів та робочих навчальних планів з кожного напрямку підготовки та спеціальності;
- наявності затверджених у встановленому порядку графіків навчального процесу;
- відповідності змісту навчальних планів і навчальних програм вимогам галузевих стандартів та стандартам вищого навчального закладу;
- наявності робочих програм з дисциплін та їх відповідність елементам навчального процесу (лекції, семінари, практичні, лабораторні заняття, самостійна та індивідуальна робота тощо);
- відповідності розкладу занять логіці викладання кожної дисципліни, затвердженим планам та програмам;
- комплектності і достатності методичного забезпечення до дисциплін (методичні вказівки, конспекти, настанови щодо виконання семінарських, практичних та лабораторних робіт, самостійної та індивідуальної роботи тощо);
- дотримання вимог до документаційного оформлення результатів поточного та підсумкового контролю та наявності його повного комплекту;
- наявності організаційно-методичного забезпечення проведення всіх видів практик передбачених навчальними планами, дотримання всіх вимог до комплекту документаційного забезпечення;
- організаційно-методичного забезпечення проведення державної атестації за всіма освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно галузевих стандартів, дотримання всіх вимог до комплекту документаційного забезпечення державної атестації;
- шляхом контрольних відвідувань усіх видів занять викладачів ректором, проректорами, начальником навчального відділу та завідувачем практикою.

На Вченій раді університету та ректораті не рідше одного разу на півріччя розглядаються питання про якість навчального процесу в ХНТУ, окремих факультетів, кафедр.

5. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК СТУДЕНТІВ

Контроль знань, умінь та навичок студентів проводиться на рівні викладач – кафедра – деканат – ректорат і включає кілька видів згідно «Положення про організацію навчального процесу у ХНТУ» .

5.1. Проведення поточного контролю

Поточний контроль — оцінювання рівня знань, умінь та навичок студентів, що здійснюється в ході навчального процесу шляхом проведення усного чи письмового опитування, контрольних робіт, тестування, семінарів тощо. Поточний контроль забезпечує зворотний зв'язок студент - викладач у процесі навчання. Цей контроль на рівні викладача проводиться на всіх видах занять та є самооцінкою ефективності його праці. Завідувач кафедри контролює хід навчального процесу та виконання контрольних заходів.

Поточний контроль на рівні деканату здійснюється перевіркою ходу навчального процесу, виконання планів проведення контрольних заходів, підсумкових контрольних модулів, графіків виконання курсових робіт, ходу підготовки кваліфікаційних робіт. Підсумки такого контролю обговорюються на засіданнях кафедр, науково-методичних рад факультетів та доповідаються на засіданнях Вчених рад факультетів.

До поточного контролю відносять нульовий та вхідний контроль.

Нульовий контроль проводиться викладачем на початку навчання в університеті з метою виявлення шкільного рівня підготовки, необхідного для засвоєння конкретної дисципліни та надання практичної індивідуальної допомоги студентам в поповненні необхідних знань. Цей контроль організовує кафедра. Проводить його викладач, якому доручено читати відповідну дисципліну. Підсумки контролю обговорюються на кафедрі та плануються заходи щодо підвищення рівня знань студентів.

Вхідний контроль подібний до нульового, але проводиться перед вивченням нової дисципліни з метою виявлення знань, умінь і навичок студента, які він отримав при вивченні попередніх дисциплін та які необхідні для вивчення даної дисципліни. Цей контроль забезпечує міждисциплінарний підхід у викладанні дисциплін. Вхідний контроль організовує кафедра, виконує викладач, якому доручено читати дисципліну. Підсумки контролю обговорюються на спільному засіданні даної кафедри і кафедр, які викладали попередні дисципліни, для розробки загальних заходів покращення якості знань студентів.

5.2. Проведення підсумкового контролю

Підсумковий контроль проводиться наприкінці кожного семестру у вигляді перевірки оцінювання знань студентів за КМС (кредитно-модульною системою), захисту курсових робіт, заліків і екзаменів. Проведення підсумкового контролю регулюється «Положенням про оцінювання знань студентів ХНТУ». Підсумки такого контролю обговорюються на засіданнях кафедр та доповідаються на засіданнях Вчених рад факультетів.

5.3. Проведення ректорського контролю

Ректорський контроль якості підготовки студентів з дисципліни є контролем стійкості знань, умінь та навичок і може проводитись за темами дисципліни, що була вивчена в попередньому семестрі, або за навчальною програмою всієї дисципліни як для перевірки готовності студентів до підсумкового контролю, так і для перевірки залишкових знань студентів.

Ректорський контроль проводиться згідно «Положення про оцінювання залишкових знань студентів в ХНТУ» за розробленими кафедрою комплексними контрольними роботами (ККР) з відповідних дисциплін.

Керівництво організацією та проведенням ректорського контролю покладається на проректорів та навчальний відділ. Науково-методичне забезпечення ректорського контролю покладається на відповідні кафедри та навчально-методичний відділ.